

Příručka o melioračních a zpevňujících funkcích dřevin může přispět ke stabilnějším lesům

Autor: Marta Čížková

Zprostředkovat objektivní pohled na působení lesních dřevin na půdu a na jejich zpevňující funkci a přispět tak k tvorbě stabilnějších porostních směsí a k péči o půdní prostředí, je cílem nové metodiky pro vlastníky a správce lesa. Publikace shrnuje domácí i zahraniční poznatky o melioračním a zpevňujícím působení lesních dřevin a doplňuje je novými zjištěními.

Pracovali na ní autoři z Výzkumného ústavu lesního hospodářství a myslivosti, v. v. i., VS Opočno, České zemědělské univerzity v Praze, Mendelovy univerzity v Brně a Ústavu pro hospodářskou úpravu lesů. Uživatelé jejich prostřednictvím získají souhrnné informace o melioračních a zpevňujících účincích lesních dřevin v cílových hospodářských souborech (CHS) borového a smrkového hospodářství. Tam je potřeba zlepšení půdních vlastností a stabilizace (statické zpevnění) porostů nejnáléhavější. V metodice jsou jednotlivé dřeviny seřazeny v jednotlivých CHS borového a smrkového hospodářství podle úrovně svého působení na vlastnosti půdy a podle úrovně zpevňujícího účinku. Součástí je i návrh pěstebních opatření pro vnášení těchto dřevin do porostů, včetně doporučených sponů.

„Smrkové a borové monokultury jsou prokazatelně náchylné k různým škodám. Lesní hospodář je tudíž nucen přijímat opatření ke zvýšení stability a zlepšení koloběhu živin v těchto porostech, zejména na stanovištích s narušeným půdním prostředím. To se projevuje zejména zhoršeným zdravotním stavem současných porostů (ztráta vitality, žloutnutí a předčasný opad asimilačního aparátu, rozvoj biotických škodlivých činitelů). V půdních analýzách je zpravidla zjištěna nerovnováha obsahu živin, zejména nedostatek bazických kationtů (vápník, hořčík), nízká nasycenost sorpčního komplexu a snížené pH. Jednou z cest je zahájení postupné přeměny druhové skladby,“ komentují současnou situaci autoři publikace.

Minimální podíl melioračních a zpevňujících dřevin představuje závazné ustanovení lesních hospodářských plánů (LHP) při hospodaření s cílem částečné přeměny lesů hospodářských, zvláštěního určení a ochranných.

Meliorační a zpevňující dřeviny mají například tyto vlastnosti:

Opadem asimilačních orgánů, jejich postupným rozkladem a pronikáním živin a organických látek do půdy zabraňují postupné degradaci lesních půd.

Podílí se na zlepšování vodního režimu lesních půd (kořenovým systémem zpevňují půdu a zabraňují tak vývrátům na podmáčených půdách).

Pomáhají zpevňovat kostru lesního porostu a zvyšují tak odolnost proti povětrnostním vlivům (odolnost proti větrům, odolnost proti námraze).